

Duotuin

Om met de auto op de Bovenstraat in IJsselmonde te komen cirkel je hoog van de Van Brieneoordbrug naar beneden en draait over rotondes tot je zonder waarschuwing in een verstild schoolplaatdecor van Jetses terecht komt: een dijk met lage huizen met karakteristieke architectuur. Een bestelbus en pickup staan geparkeerd voor een oude bakkerswinkel, op alledrie staat het opschrift Duotuin. De dorps sfeer is herkenbaar in de tuinontwerpen die Duotuin sinds 1990 maakt.

GERRITJAN DEUNK

Tom Mosman en Margriet Essink kennen elkaar van de Middelbare Tuinbouwschool in Venlo, waar ze ook leerden lassen, een kundigheid waar ze nu veel plezier van hebben. Beiden volgden de opleiding beeldhouwen aan de kunstacademie in Rotterdam. Margriet bouwt beelden op uit losse elementen, van klein naar groot; Tom hakt van groot naar klein. De sculpturale houten stoelen zijn van hem. Het huis is uitvalsbasis voor de ontwerp-praktijk en heet Zeezicht. Daar moet ik wat om grinniken, maar Margriet zegt streng: 'Doe je ogen eens dicht, wat hoor je dan?' Ik, heel flauw: 'De Brieneoordbrug.' Zij: 'Nee, de zee.'

Uitvalsbasis De ruimte achter Zeezicht is gescheiden van de Bovenstraat door een twee meter hoog hek, begroeid met klimop, doorregen met kamperfoelie, *Lonicera* 'Dropmore Scarlet'. Erboven drie lijnen leiplaten. Er is een terras waar je altijd kunt zitten; de vrolijke, kleurige stoelen staan het hele jaar buiten. Een dak, gemaakt van transparante polyester golfplaat en steigermateriaal is voor privacy en tegen de regen en dient als klimrek voor planten. Het buitenaanrecht heeft een klein eigen dakje. Het middendeel van de dijk is begroeid met *Arundo donax*, een meters-hoog gras dat de illusie van verre tropen brengt voor de één, of gewoon een Hollandse rietkraag is voor de ander. Op het terras is een plantvak met *Lamiastrum galcoddolon* 'Variegatum', *Vinca minor*, *Dicentra formosa*, *Dicentra spectabilis*, *Digitalis purpurea* en 'Telham Beauty'. Midden in die bosschaag staat een Franse zinken veedrinkbak

Gerritjan Deunk is grafisch vormgever en schrijft artikelen, voornamelijk over groen

Tuin van het Jaar 2005: verspringende beukenhagen met er bovenuit piepende oranje vuurpijlen

een keer te overzien mag zijn is ook in de Tuin van het Jaar 2005 van toepassing. De paraplu-achtige *Aralia elata* onderbreekt de strenge basisvorm met licht- en donkereffect. Het grote vierkante plantvak achter het huis met *Campanula garganica* en *Hemerocallis* 'Stella de Oro' wordt 'opgebroken' door twee forse verspringende beukenhagen. De beplanting in stroken van *Ligularia przewalskii*, *Eremurus stenophyllus*, *Kniphofia* 'Alcazar', *Acanthus hungaricus* en *Aconitum* 'Spark's Variety' geeft op verschillende tijden in het seizoen een speciaal effect: de bloeiende oranje vuurpijlen piepen fraai boven de haag uit. Steigerbuizen en betonvlechtschuttingen geven de extra dimensie waarlangs klimop omhoogtrekt. De natuurlijke kleuren van begroeiing, vlonders en schelpenpad worden consequent en heftig doorbroken door het shocking jaren zestig oranje van schuifdeur en plantrand op de vlonder. Anecdotische noot is de verlichting met lampenkap op de tafel, een handtekening van Duotuin die vaker in andere ontwerpen opduikt.

Als ik wegrijd uit de schoolplaat, terug naar de Rotterdamse Ruit, zie ik aan het water een wat verwaarloosd hek waardoorheen in felgele plukken *Forsythia* bloeit. Ik verdenk er Duotuin onmiddellijk van. De verdienste van Margriet Essink en Tom Mosman uitgesproken opvattingen over ruimte hebben. De particuliere tuin aan een Rotterdamse plas oogt als het decor van een modern drama, de plattegrond leest als een Mondriaan. Op de smalle kavel loopt een schelpenpad van voor tot achter en verbindt alle streng geordende onderdelen van de tuin. Dat zijn er heel wat. Aan de ene kant van het huis is naast de binnenkeuken in de tuin de buitenkeuken aangelegd met open kookblok voor lange zomeravonden. Hout is ruim toegepast: tafel, vlonder, alles naar ontwerp van Duotuin, net als de houtopslag en de kleine kas langs zij.

Eigenzinnige tuinmeubelen vormen een vast onderdeel van elke Duotuin

waarboven een simpele douche met warm water uit een Fastogeisertje. Links en rechts klimmen *Wisteria sinensis*, *Campsis* 'Mme Galen', *Rosa* 'New Dawn' en *Passiflora caerulea*. Een vijg, *Fuchsia* 'Riccartonii' en diverse kruiden vinden een eigen hoek om te gedijen. Zo wordt op een kleine dijkhelling een klein paradijs gemaakt, waar vooral geleefd wordt in geregisseerde slordigheid.

Hergebruik Het gebruik van 'gewone' materialen door Duotuin is opvallend. Hergebruik van materiaal is al even gewoon. Sloopstenen, steigerconstructie's, betonvlechtschuttingen en golfplaten zijn in elke tuin van Duotuin een beeldbepalend onderdeel, bij voorkeur het contrast van gebruikte rijplaten waar twintigtonners overheen reden met frêle, subtiele maartse viooltjes. Harde en zachte materialen moeten met elkaar in balans zijn. Dat Duotuin groenloze tuinen maakt is een fabeltje. Bij het NAI in Rotterdam lieten ze buiten op het stenen terras de tegels krullen, klimplanten rankten er uit omhoog naar de pergola en vormden zo een dak van groen. Waarom zo'n kleine ingreep? Omdat het kunstwerk in de vijver geen concurrentie behoeft van andere beeldende elementen. Bij het terras van restaurant Coenen aan de overkant van diezelfde vijver hetzelfde verhaal:

een sobere Taxushaag verwijst bescheiden naar ander groen, verder weg. Maar de goede opmerker ziet wel dat de haag geleidelijk oploopt. Bij een ander Rotterdamse restaurant moest op een tijdelijke locatie in een woonwijk in aanbouw toch een aangename sfeer oproepen worden om te lunchen en dineren. Buiten werd het 'strand' gevuld met schrale begroeiing

Vlonders in shocking jaren zestig oranje

als duinroos en twee boten op het droge met keukenkruiden. De parkeerplaats werd afgeschermd met roodwit geschilderde planken om de propaantank te camoufleren. Als bescherming zou er nog wel zo'n bootje voor geplaatst kunnen worden, dachten de eigenaren. Nee, zei Duotuin, het is een parkeerplaats voor auto's, we zetten er een oude Fiat Panda voor en laten die met

klimop begroeiën. Het resultaat is ver-rassend origineel.

Tuin van het Jaar Bij hun veelbesproken, veelgetoonde Tuin van het Jaar 2005 is goed te zien dat Margriet Essink en Tom Mosman uitgesproken opvattingen over ruimte hebben. De particuliere tuin aan een Rotterdamse plas oogt als het decor van een modern drama, de plattegrond leest als een Mondriaan. Op de smalle kavel loopt een schelpenpad van voor tot achter en verbindt alle streng geordende onderdelen van de tuin. Dat zijn er heel wat. Aan de ene kant van het huis is naast de binnenkeuken in de tuin de buitenkeuken aangelegd met open kookblok voor lange zomeravonden. Hout is ruim toegepast: tafel, vlonder, alles naar ontwerp van Duotuin, net als de houtopslag en de kleine kas langs zij. Achter het huis valt de strenge basisindeling nog meer op. Ook hier kan een gezelschap rond een tafel zitten, er kan gesluimerd worden in de hangmat, mijmerend gezeten op de houten vlonder uitkijkend over het water, hier kunnen de kippen gevoerd worden of houtjes gehakt. Als de tuin al een toneelstuk is, dan een erg sociaal, huiselijk stuk. In de Duotuin van 2005 wordt vooral geleefd. Hoe modern de uitwerking ook is, de geldende opvatting dat een tuin niet in

Voetpad wordt tafelblad in de Duotuin in Makeblide

